

**/ RICHTLIJNEN VOOR HET GEBRUIK VAN
PUBLIEK TOEGANKELIJKE GENERATIEVE AI /**

INHOUD

1	Doel van dit document	3
2	Wat is generatieve AI?	3
3	Wat zijn de risico's met generatieve AI?	3
4	Waarom richtlijnen voor het gebruik van generatieve AI?	4
5	Waar kan je als medewerker van de Vlaamse overheid generatieve AI voor gebruiken?	4
6	Hoe kan je generatieve AI op een veilige manier gebruiken?	5
7	Voorbeelden van gepast gebruik van generatieve AI	7
8	Voorbeelden van ongepast gebruik van generatieve AI	8
9	Tips m.b.t. het formuleren van effectieve vragen ('prompts')	9

Bovendien worden de (persoons)gegevens die je ingeeft op hun beurt weer gebruikt om het model verder te trainen, dus is er een ernstig risico op ‘privacyschending’ zoals omschreven in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) of op ‘vertrouwelijkheidsschending’ indien je vertrouwelijke of bedrijfsgeheime informatie ingeeft.

4 WAAROM RICHTLIJNEN VOOR HET GEBRUIK VAN GENERATIEVE AI?

Het doel van deze richtlijnen is om het restrisico bij het gebruik van generatieve AI door medewerkers van de Vlaamse overheid te beperken, zodat de vele mogelijkheden kunnen worden benut en tegelijkertijd schade ten gevolge van onbetrouwbaarheid en privacyschending kan worden voorkomen.

Deze richtlijnen zullen nog verder formeel uitgewerkt worden en opgenomen in het bestaande informatieclassificatieraamwerk van de Vlaamse overheid. Ze zullen ook periodiek herwerkt worden naarmate we meer ervaring verwerven met het gebruik van deze technologie en een beter begrip krijgen van de gepaste gebruiksscenario's binnen de overheid. Als overheid moeten we ons immers houden aan de wettelijke context. De nodige voorzichtigheid is dus aangeraden bij het gebruik van generatieve AI en slechts een beperkt gebruik voor specifieke gevallen is dus momenteel toegelaten.

Terwijl we proberen de kansen en risico's van deze nieuwe technologie te verkennen, wil de Vlaamse overheid wel haar personeel actief ondersteunen om er op verantwoorde wijze mee te leren werken. Je kan hierbij rekenen op ondersteuning en begeleiding vanuit het AI Competence Center. We willen medewerkers nu vooral helpen om deze tools te testen en te leren gebruiken, terwijl we de risico's van hun gebruik toch zo klein mogelijk houden. Deze technologie biedt je immers nu al duidelijk de mogelijkheid om de kwaliteit, effectiviteit en efficiëntie van je werk aanzienlijk te verbeteren.

5 WAAR KAN JE ALS MEDEWERKER VAN DE VLAAMSE OVERHEID GENERATIEVE AI VOOR GEBRUIKEN?

Je hebt mogelijks al gebruik gemaakt van generatieve AI die tekst en documenten genereert, zoals het alom bekende **ChatGPT** van OpenAI (<https://chat.openai.com/>), **Bing Copilot** van Microsoft (<https://www.bing.com/copilot>), **Gemini** van Google (<https://gemini.google.com/>) of **Claude 2** van Anthropic (<https://claude.ai/>), of van generatieve AI die foto's, illustraties en afbeeldingen genereert zoals **DALL-E 2** van OpenAI (<https://openai.com/dall-e-2>), **Bing Image Creator** van Microsoft (<https://www.bing.com/images/create>) of **Midjourney** (<https://www.midjourney.com/>).

Op de juiste manier gebruikt kan generatieve AI ook binnen de Vlaamse overheid op een nuttige manier ingezet worden. Je kan generatieve AI beschouwen als je persoonlijke assistent die kan helpen bij:

1. **Het leesbaar maken van tekst:** je kan een tekst die je geschreven hebt laten nalezen en verbeteren om deze vlotter leesbaar of eenvoudiger te begrijpen te maken, aan te passen aan een specifieke doelgroep of sterker de nadruk te leggen op belangrijke elementen in de tekst. Je kan ook spel- of grammaticafouten uit een tekst laten halen

////////////////////////////////////

2. **Het samenvatten van tekst:** je kan een tekst die je geschreven hebt laten samenvatten om die te kunnen verspreiden als een memo, of je kan lange teksten die door andere mensen geschreven zijn laten samenvatten om die sneller en beter te begrijpen
3. **Het aanmaken van tekst:** je kan nieuwe ideeën rond een bepaald onderwerp laten genereren of een eerste insteek laten schrijven voor interne communicatie (e-mails, memo's, etc.) en externe communicatie (zoals persberichten, (standaard)brieven, etc.). Je kan de inhoudstabel of een ruwe eerste versie van een op te stellen document laten aanmaken
4. **Het vertalen van tekst:** je kan een tekst die je geschreven hebt laten vertalen naar een andere taal, of een tekst uit een andere taal laten vertalen naar het Nederlands
5. **Het aanmaken van beelden:** je kan beelden laten genereren om een tekst of een presentatie aantrekkelijker te maken, of om een bepaald concept te verduidelijken

6 HOE KAN JE GENERATIEVE AI OP EEN VEILIGE MANIER GEBRUIKEN?

Mits de juiste zorg en aandacht kan generatieve AI nuttig zijn en je helpen bij je werk. Je moet echter voorzichtig en omzichtig zijn in het gebruik hiervan en de hieronder gegeven **richtlijnen** in acht nemen.

- **Deel nooit gevoelige informatie met generatieve AI**
  - Bij het ingeven van je opdracht ('prompt') aan het systeem mag je nooit privacy- of bedrijfsgevoelige informatie ingeven. Bij persoonsgegevens moet je je houden aan de verplichtingen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), bij andere gegevens moet je je houden aan het informatieclassificatieraamwerk van de Vlaamse overheid en enkel gegevens ingeven die je zonder restricties met iedereen mag delen (d.w.z. informatie behorende tot vertrouwelijkheidsklasse 1 uit het informatieclassificatieraamwerk)
    - Bepaal steeds de vertrouwelijkheidsklasse van de informatie die je ingeeft
    - Deel geen informatie waarvoor er geen bepaling van de vertrouwelijkheidsklasse beschikbaar is
    - Deel zeker geen informatie waarvan de vertrouwelijkheidsklasse hoger dan 2 is als je gebruik maakt van publiek toegankelijke generatieve AI. Voor alle uitzonderingen hierop is een voorafgaande bepaling van de vertrouwelijkheidsklasse en een risico-analyse noodzakelijk, ondersteund met een advies van de DPO en gevalideerd door de leidend ambtenaar
  - Als je auteursrechtelijk beschermd materiaal ingeeft, besef dat je dit enkel mag ingeven indien je de uitdrukkelijke toestemming hebt van de personen die eigenaar zijn van of de gebruiksrechten hebben op die gegevens
  - Als het generatieve AI-systeem in een 'opt-out' mogelijkheid voorziet, maak hiervan zeker gebruik om ervoor te zorgen dat de door jou ingegeven informatie niet wordt gebruikt om het generatieve AI-systeem verder te trainen of hierop antwoorden te baseren

- **Dubbelcheck het resultaat gegenereerd door generatieve AI**

- De output van generatieve AI is vatbaar voor vooringenomenheid en misinformatie, en moet dus steeds op de juiste manier worden gecontroleerd:
  - Zitten er stereotypen of vooroordelen in?
  - Klopt de feitelijke informatie of zitten er hallucinaties in?
  - Zijn de argumenten en redeneringen valide, of klinken ze enkel goed?
  - Gaat de tekst daadwerkelijk ergens over, of is het een nietszeggende woordenbrij?
  - Bevatten de teksten geplagieerd of anderszins auteursrechtelijk beschermd materiaal?
- Beschouw gegenereerde inhoud niet als gezaghebbend. Controleer het op feitelijke en contextuele juistheid door het bijvoorbeeld te vergelijken met informatie uit bronnen die je wel vertrouwt. Gebruik geen generatieve AI wanneer feitelijke nauwkeurigheid vereist is
- Indien je gebruik maakt van generatieve AI die ook bronvermeldingen opgeeft voor de teksten die het gegenereerd heeft, ga dan na of deze stukken gegenereerde tekst inderdaad zijn terug te vinden in of af te leiden uit de inhoud van deze bronnen
- Wees je er van bewust dat het generatieve AI-systeem niet altijd getraind is op de meest recent beschikbare data, waardoor het achterhaalde of geen antwoorden kan geven
- Ga in de mate van het mogelijke na of de gegenereerde inhoud reeds bestaande inhoud bevat die aan auteursrecht of intellectuele eigendomsrechten onderhevig is. Als je niet zeker bent dat de inhoud volledig vrij is van dergelijke beperkingen, wijzig de inhoud dan in voldoende mate om toch als origineel beschouwd te kunnen worden, of gebruik die inhoud helemaal niet

- **Voeg zelf nog waarde toe aan het gegenereerde resultaat**

- Beschouw de output van generatieve AI als een half-afgewerkt product waar je nog je eigen vakkennis en beroepservaring dient aan toe te voegen. Jij blijft de expert!
- Bewijs als inhoudskundige zelf je toegevoegde waarde door de gegenereerde tekst verder te verbeteren en te verfijnen, aan te vullen of in te korten, ... Kopieer de gegenereerde tekst niet zomaar ongewijzigd naar een document, presentatie, e-mail, ...

- **Wees transparant over je gebruik van generatieve AI**

- Indien je een aanzienlijk deel van je tekst gegenereerd hebt met behulp van generatieve AI, wijs de lezer er op dat dit het geval is en vermeld het gebruikte generatieve AI-systeem. Vermeld eventueel door wie deze tekst nog achteraf nagelezen en geëditeerd werd
- Indien je foto's of afbeeldingen gegenereerd hebt met behulp van generatieve AI, vermeld dit duidelijk bij de foto of afbeelding en vermeld het gebruikte generatieve AI-systeem
- Breng ook je leidinggevende op de hoogte als je generatieve AI gebruikt

- **Word voldoende ervaren in het gebruik van generatieve AI**

- Experimenteer met de verschillende generatieve AI-systemen, zodat je een gevoel krijgt voor hoe dat specifieke generatieve AI-systeem werkt, waar het wel en niet goed in is, en hoe je het effectief kan inzetten in jouw werk

////////////////////////////////////

- Praat met je collega's over je goede en slechte ervaringen met de verschillende generatieve AI-systemen
- Verdiep je in hoe je effectieve en doelgerichte vragen ('prompts') opstelt, en wissel succesvolle prompts uit met je collega's
  - Het schrijven van een duidelijke prompt kan de kwaliteit van de gegenereerde tekst aanzienlijk verbeteren, terwijl ook het aantal fouten of irrelevante zinnen wordt verminderd
  - Het herhaald vragen van exact dezelfde prompt, of het scherper herformuleren van die prompt, kan leiden tot vollediger en bruikbaarere antwoorden
- Leer hoe je in uw achtereenvolgende prompts feedback kunt geven om de gegenereerde resultaten te verfijnen en het genereren van onnauwkeurige inhoud te minimaliseren
- **Houd professioneel en persoonlijk gebruik van generatieve AI strikt gescheiden**
  - Om generatieve AI te gebruiken dient je je te registreren met een e-mail adres. Respecteer een strikte scheiding tussen professioneel en privé-gebruik van generatieve AI-systemen. Als je een werk e-mail adres gebruikt om je te registreren, mag het wachtwoord dat je daarbij opgeeft niet hetzelfde zijn als een wachtwoord dat je al gebruikt om in te loggen op systemen van de Vlaamse overheid
- **Wees je bewust van de milieu-impact van generatieve AI**
  - Het genereren van inhoud door generatieve AI vergt momenteel nog veel energie. Wees daarom terughoudend met het intensief en niet-functioneel gebruiken van generatieve AI. Gebruik generatieve AI enkel als het een duidelijke meerwaarde oplevert

Besef tenslotte dat zo'n generatieve AI-systeem slechts een handig nieuw technologisch hulpmiddel is, een versterking van je eigen menselijke intelligentie maar zeker geen vervanging hiervan.

7 VOORBEEDEN VAN GEPAST GEBRUIK VAN GENERATIEVE AI

Kan ik generatieve AI gebruiken om documenten samen te vatten?

Ja, als het gaat om publiek beschikbare documenten zoals bijvoorbeeld Europese beleidsdocumenten, relevante wetenschappelijke rapporten of nieuwsartikels over je beleidsdomein. Je kan het AI-systeem vragen om het document samen te vatten, of het vragen om het grondig te lezen waarna je aan de generatieve AI verdere vragen kan stellen om de inhoud van het document beter te begrijpen. Je kan de samenvatting eventueel toevoegen als bijlage aan een eigen document. Ga na of de samenvatting daadwerkelijk een nauwkeurige samenvatting is of dat er belangrijke informatie ontbreekt.

Kan ik generatieve AI gebruiken om e-mails of mededelingen op te stellen?

Ja, afhankelijk van de context kan je generatieve AI gebruiken ter ondersteuning van het opstellen van e-mails of mededelingen die geen persoonlijke of gevoelige informatie bevatten. Je kan vragen om een eerste aanzet voor die e-mail of mededeling te genereren, in een bepaalde stijl (formeel, professioneel, gemoedelijk, ...), door op te lijsten welke punten zeker behandeld moeten worden en je kan die aanzet dan zelf verder personaliseren. De inhoud die je ingeeft, waarop de generatieve AI

zich zal baseren om die e-mail of mededeling te genereren, mag geen persoonlijke, bedrijfsgevoelige of andere beschermde informatie bevatten. Kopieer dus zeker niet zomaar de voorafgaande volledige e-mail uitwisseling als inhoud bij je vraag naar het genereren van een antwoord. Je kan eventueel aan het bericht toevoegen “Een deel van deze inhoud is opgesteld met behulp van .... Alle feiten, cijfers en verklaringen zijn door de afzender van dit bericht gecontroleerd op juistheid.”

Kan ik generatieve AI gebruiken om inhoud te schrijven voor publieke communicatie?

Ja, je kan inhoud (tekst en beelden) voor persmededelingen, webposts en sociale media aanmaken met generatieve AI. Wees wel voorzichtig, je bent er altijd verantwoordelijk voor dat deze inhoud accuraat, duidelijk, onpartijdig en onbevooroordeeld is. Je moet er ook voor zorgen dat de resultaten betrouwbaar zijn, gezien het potentiële bereik en de impact van publieke communicatie. Verzeker je er van dat je de nodige toestemmingen hebt voor het reproduceren, aanpassen of publiceren van materiaal van derden en dat de inhoud niet in strijd is met de wetten op intellectueel eigendom. Je moet het publiek ook informeren over elk significant gebruik van generatieve AI bij de productie van inhoud. Je kan eventueel aan de inhoud toevoegen “Een deel van deze inhoud is opgesteld met behulp van .... Alle feiten, cijfers en verklaringen zijn door de schrijver gecontroleerd op juistheid.”

Kan ik generatieve AI gebruiken om mezelf te informeren over een bepaald onderwerp?

Ja, generatieve AI kan worden ingezet als onderzoeksinstrument om achtergrondinformatie te verzamelen over een onderwerp dat betrekking heeft op jouw beleidsterrein en waarmee je niet vertrouwd bent. Let echter wel op dat de vragen die je stelt niks onthullen over een nog niet publiek bekende bedoeling van de overheid, of wijzen op een bepaald overheidsbelang. Voordat je deze gegenereerde informatie gebruikt, moet je alle feiten die de generatieve AI vermeldt, verifiëren met andere betrouwbare bronnen waarnaar kan worden verwezen of die kunnen worden geciteerd. Valse informatie kan op elk moment in een antwoord verschijnen en alle feiten en beweringen moeten dus worden gecontroleerd, hoe gezaghebbend ze ook lijken te worden gepresenteerd.

8 VOORBEELDEN VAN ONGEPAST GEBRUIK VAN GENERATIEVE AI

Kan ik generatieve AI gebruiken om niet-beslist beleid of een politiek standpunt te formuleren?

Nee, je kan generatieve AI wel gebruiken om te helpen bij onderzoek tijdens de beleidsontwikkeling, maar je kan ze niet gebruiken om (nieuw) beleid te formuleren, te verduidelijken of te interpreteren. De inhoud die je hiertoe dient in te geven kan immers bedoelingen van de regering onthullen die nog niet publiekelijk bekend zijn. Steun bij het bepalen van beleidsstandpunten steeds op je eigen waardeoordelen, in overleg met de relevante belanghebbenden & betrokkenen en in overeenstemming met de toepasselijke wetgeving en politieke prioriteiten.

Kan ik generatieve AI gebruiken om beoordelingen of beslissingen te formuleren over personen?

Nee, je kan generatieve AI niet gebruiken om beoordelingen te schrijven over personen of beslissingen te nemen over personen. Je blijft altijd zelf verantwoordelijk voor de feitelijke juistheid van je beoordelingen of beslissingen en de eventuele onterechte vooringenomenheid hierin. Volgens de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) mag een persoon ook niet zomaar onder-

////////////////////////////////////

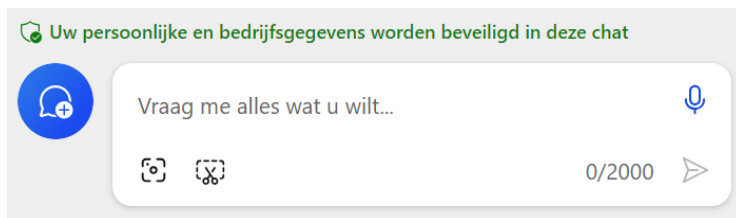
Oefening baart (generatieve) kunst

Een interessante Nederlandstalige site om meer te leren over het effectief gebruik van generatieve AI is:

<https://aivoorstudenten.nl/>

Gebruik liefst Bing Chat Enterprise

Als Vlaamse ambtenaar kan je gebruikmaken van *Microsoft Copilot with commercial data protection*, de versie van Copilot die als voordeel heeft dat de gegevens die je hierin ingeeft door Microsoft niet verder gebruikt worden of gedeeld met derden. Je moet deze speciale versie van Copilot wel gebruiken vanuit je Microsoft Edge browser (druk op de Copilot knop rechtsbovenaan) en hierbij in je Edge browser ingelogd zijn met je **.vlaanderen.be** werk-account. Je krijgt dan de melding te zien:

Je kan hierbij de volle kracht van generatieve AI ervaren door het meest recente, krachtigste GPT-4 model van OpenAI te gebruiken. Dit doe je door hier te kiezen voor de gesprekstijl "Creatiever" of "Nauwkeuriger", want enkel die opties gebruiken onderliggend GPT-4. Met de optie "Creatiever" krijgt Copilot meer vrijheid om je vraag te beantwoorden, maar kan het ook meer verzinnen. Met de optie "Nauwkeuriger" krijg je beknoptere, maar juistere antwoorden. Zeker als je Copilot gebruikt om gericht antwoorden te zoeken op het internet kies je best voor de optie "Nauwkeuriger". Als je GPT-4 op je smartphone wenst te gebruiken, installeer Microsoft's Copilot app (Android & iOS).

Gebruik de 'opt out' optie van ChatGPT

Als je toch ChatGPT gebruikt, de webversie van ChatGPT en de ChatGPT app (Android & iOS) laten je toe van aan te geven dat de informatie die je ingeeft niet mag gebruikt worden om het onderliggend taalmodel verder te trainen, en dus ook niet voor het genereren van nieuwe teksten (voor anderen). Ga daartoe naar de instellingen en zet hierin de optie "Chat History & Training" af. Er wordt dan ook wel geen historiek meer bijgehouden van de vragen die je al vroeger gesteld hebt. Opgelet: deze 'opt out' mogelijkheid zorgt er enkel voor dat jouw ingevoerde gegevens niet meer gebruikt worden voor het trainen van het model. Dit laat je nog altijd niet toe om privacy- of bedrijfsgevoelige informatie in te geven. De ingevoerde informatie wordt immers wel nog 30 dagen bewaard door OpenAI en er is geen transparantie over wat er verder met die data gebeurt. Voor meer informatie, zie het artikel:

<https://help.openai.com/en/articles/7792795-how-do-i-turn-off-chat-history-and-model-training-web>

Maak gebruik van de 'custom instructions' van ChatGPT

Als je toch ChatGPT gebruikt, de webversie van ChatGPT en de ChatGPT app (Android & iOS) laten je toe van specifieke instructies te geven die ChatGPT moet volgen bij het beantwoorden van al je prompts. Je geeft hierbij de vereisten op waaraan de teksten die ChatGPT voor jou genereert altijd moeten voldoen. Ga daartoe naar je ChatGPT profiel en geef in de sectie "Custom instructions" een antwoord op twee vragen: wat moet ChatGPT over jou weten om betere antwoorden te geven (bijv.

////////////////////////////////////

“Ik ben een ervaren beleidsmedewerker voor de Vlaamse overheid op het vlak van ...”), en op welke manier / in welke stijl dient ChatGPT zijn antwoorden te formuleren (bijv. “Ik verkies antwoorden die objectief en genuanceerd zijn, die gebaseerd zijn op beleidsinformatie uit het buitenland, en die zo volledig mogelijk alle eventuele beleidsopties beschrijven”). Voor meer informatie, zie het artikel:

<https://help.openai.com/en/articles/8096356-custom-instructions-for-chatgpt>

